

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/92/2019
Identifikačné číslo spisu: 5417203314
Dátum vydania rozhodnutia: 16.01.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Daniela Sučanská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5417203314.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ maloletého V. F., narodeného X. januára XXXX, 2/ V. F., 3/ malotej H. F., narodenej XX. októbra XXXX, 4/ M. F., 5/ M. F. 6/ O. F., 7/ B. F. a 8/ S. F., bývajúcich v R. a zastúpených JUDr. Ladislavom Potockým, advokátom so sídlom v Žiline, Mydlárska č. 19, proti žalovanej Univerzitej nemocnici Martin, so sídlom v Martine, Kollárová č. 4248/2, IČO: 00365327, zastúpenej JUDr. Gabrielou Reichovou, advokátkou so sídlom v Martine, Pavla Mudroňa č. 26, za účasti intervenienta na strane žalovanej KOOOPERATIVY poisťovne, a. s. Vienna Insurance Group, so sídlom v Bratislave, Štefanovičova č. 4, IČO: 00585441, zastúpenej JUDr. Baltazárom Mucskom, advokátom so sídlom v Bratislave, Vajnorská č. 55, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp.zn. 5 C 54/2017, o dovolaní žalobcov 1/ až 8/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 28. septembra 2018 sp.zn. 8 Co 167/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná a intervenient na strane žalovanej nemajú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobca 1/ sa v konaní domáhal podľa § 420 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) voči žalovanej zaplattenia sumy 6.923 € z titulu bolestného; sumy 172.592 € z titulu sťaženia spoločenského uplattenia a sumy 150.000 € ako náhrady nemajetkovej ujmy za porušenie jeho práva na zdravie. Žalobcovia 2/ až 8/ sa v konaní podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka domáhali náhrady nemajetkovej ujmy za porušenie ich práva na súkromie, a to žalobcovia 2/, 3/, 6/, 7/ a 8/ každý po sume 10.000 €, žalobcovia 4/ a 5/ každý po sume 60.000 € v súvislosti s poškodením zdravia žalobcu 1/ počas jeho hospitalizácie u žalovanej v období od 8. októbra 2007 do 13. novembra 2007.

2. Okresný súd Dolný Kubín rozsudkom z 12. januára 2018 č.k. 5 C 54/2017-649 zamietol žalobu v

celom rozsahu a zároveň rozhodol o trovách konania.

2.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na vykonané dokazovanie uviedol, že žalobu v celom rozsahu zamietol z dôvodu opakovane vznesenej námietky premlčania zo strany žalovanej vo vzťahu ku všetkým uplatneným nárokom. Všetky uplatnené nároky majú svoj základ v závažnom zhoršení zdravotného stavu žalobcu 1/, ku ktorému došlo počas jeho hospitalizácie u žalovanej, keď 10. októbra 2007 upadol do coma vigile po hypoxickom poškodení jeho centrálnej nervovej sústavy. Znaleckým posudkom MUDr. O., PhD. bolo zistené, že časové ohraničenie prechodu coma vigile z perzistentnej do permanentnej formy, možno považovať za čas ustálenia zdravotného stavu žalobcu 1/. U žalobcu 1/ vznikla coma vigile z dôvodu hypoxického poškodenia centrálnej nervovej sústavy, ktorú diagnózu neurológ stanovil 26. októbra 2007 a bola definitívne potvrdená 7. novembra 2007. V prípade takejto diagnózy, ak nedôjde k zlepšeniu stavu pacienta po viac ako 3 mesiacoch, sa perzistentná coma vigile mení na permanentnú, kedy je zlepšenie stavu veľmi nepravdepodobné, až nemožné. Ustálenie zdravotného stavu žalobcu 1/ nastalo teda najskôr 3 mesiace po vzniku coma vigile, t.j. 10. januára 2008. Počas hospitalizácie žalobcu 1/ 6. júla 2008 bolo EEG vyšetrením konštatované zlepšenie jeho zdravotného stavu (bez zlepšenia jeho klinického stavu), preto čas 3 mesiace od tejto zmeny 6. októbra 2008 možno považovať za čas ustálenia jeho zdravotného stavu.

2.2. Vzhľadom k vyššie uvedenému záveru ohľadne ustálenia zdravotného stavu žalobcu 1/ dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalobcom 1/ uplatnené nároky na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia sú premlčané. Právo na náhradu škody sa premlčuje v dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe, ktorá začína plynúť momentom ustálenia zdravotného stavu poškodeného, kedy možno objektívne vykonať bodové ohodnotenie bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia (t.j. poškodený sa dozvie o škode). V posudzovanom prípade premlčacia doba uplynula najskôr 11. januára 2010 a najneskôr 7. októbra 2010.

2.3. Pri posúdení nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch súd prvej inštancie vychádzal z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (5 Cdo 278/2007, 5 Cdo 265/2009, 1 Cdo 100/2009, 7 Cdo 65/2013 či R 58/2014, 2 Cdo 194/2011), v zmysle ktorej podliehajú premlčaniu aj nároky z titulu porušenia osobnostných práv majetkového charakteru, t.j. nároky na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Premlčacia doba u tohto práva začala plynúť dňom nasledujúcim po vzniku neoprávneného zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby, ktorým dňom je v prejednávanej spore nasledujúci deň po upadnutí žalobcu do coma vigile (11. októbra 2007) a uplynula 11. októbra 2010. Žalobcovia si uvedené nároky uplatnili na súde podanou žalobou až 14. novembra 2013, teda viac ako 3 roky po uplynutí premlčacej doby na ich uplatnenie. Súd preto žalobu pre dôvodne vznesenú námietku premlčania v celom rozsahu zamietol.

2.4. O trovách konania rozhodol s poukazom na § 262 ods. 1, § 257, § 255 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“)

3. Krajský súd v Žiline na odvolanie žalobcov 1/ až 8/ rozsudkom z 28. septembra 2018 sp.zn. 8 Co 167/2018 rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil, žalovanej a intervenientovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V celom rozsahu sa stotožnil (§ 387 ods. 2 C.s.p.) so skutkovými zisteniami súdu prvej inštancie, ako i jeho právnym posúdením veci, že v danom prípade boli nároky žalobcov premlčané. K žalobcami uplatnenej námietke spočívajúcej v odňatí možnosti konať pred súdom tým, že súd prvej inštancie nevykonal nimi navrhnuté dôkazy odvolací súd konštatoval, že túto nepovažuje za dôvodnú. Vzhľadom na prijatý záver o premlčaní nárokov žalobcov odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie nepovažoval vykonanie navrhnutých dôkazov za potrebné pre rozhodnutie vo veci. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 C.s.p., pri aplikácii § 257 C.s.p.

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia 1/ až 8/, prípustnosť ktorého odôvodnili § 420 písm. f/ CSP tým, že postupom oboch súdov došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces, keď nevyhoveli ich návrhu na vykonanie dôkazov a v konaní sa uspokojili len so znaleckými posudkami. So závermi týchto znaleckých posudkov nesúhlasia, tieto sú si navzájom odlišné. Preto navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, zároveň aby žalobcom priznal trovy dovolacieho konania v plnom rozsahu.

5. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu žalobcov 1/ až 8/ uviedla, že samotné dovolanie je z veľkej časti len veľmi všeobecne a nedostatočne odôvodnené vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu, preto navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie ako neprípustné odmietol.

6. K dovolaniu žalobcov 1/ až 8/ sa zároveň vyjadril aj intervenient na strane žalovanej a navrhol ho ako nedôvodné odmietnuť.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolania treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá C.s.p.) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

8. Žalobcovia 1/ až 8/ v dovolaní uviedli, že prípustnosť ich dovolania vyplýva z § 420 písm. f/ C.s.p.

9. Podľa § 420 písm. f/ C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9.1. Najvyšší súd predovšetkým pripomína, že hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú dovolateľom namietanú procesnú vadu znátočnosti, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

9.2. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

9.3. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných tak, že sa ním rozumie iba faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor). V zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. je relevantný nesprávny procesný postup znemožňujúci strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaci možnosť jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj primerane R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však samo rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (2 Cdo 154/2017, 3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 5 Cdo 84/2017, 8 Cdo 180/2017).

9.4. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (3 Cdo 173/2017, 7 Cdo 150/2017, 8 Cdo 49/2017). Otázku ústavnej súladnosti právneho záveru dovolacieho súdu založeného na takomto chápaní pojmu „procesný postup súdu“ posudzoval Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) napríklad v konaniach sp.zn. I. ÚS 21/2018, III. ÚS 614/2017, IV. ÚS 88/2018, v ktorých podané sťažnosti odmietol s odôvodnením, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní nemajúci oporu v zákone.

10. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. nie je významný subjektívny názor

dovolatela tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 205/2017, 8 Cdo 73/2017, 3 Obdo 1/2017).

11. Pokiaľ žalobcovia 1/ až 8/ v dovolaní tvrdia, že k procesnej vade uvedenej v § 420 písm. f/ C.s.p. došlo nevykonaním nimi navrhnutých dôkazov, dovolací súd uvádza, že rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa už v rozhodnutiach aplikujúcich právnu úpravu účinnú do 30. júna 2016 ustálila na názore, podľa ktorého nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, prípadné nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je procesnou vadou zmätočnosti, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, ako aj v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012.

11.1. Aj za súčasnej právnej úpravy najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nezakladá procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. (1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd v uznesení sp.zn. II. ÚS 465/2017, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neutržateľnosti.

12. Pokiaľ ide o ďalšie podania žalobcov doručené dovolaciemu súdu po uplynutí lehoty na podanie dovolania dovolací súd na tieto neprihliadal, a to s poukazom na § 434 C.s.p., v zmysle ktorého dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

13. Z tohto dôvodu najvyšší súd odmietol dovolanie žalobcov 1/ až 8/ podľa ustanovenia § 447 písm. c/ C.s.p.; rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.).

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 vo výroku vo veci samej a 2 : 1 vo výroku o trovách dovolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.